

NÁSILNÝ PŘECHOD DIVIZE PO ROZVINUTÍ HLAVNÍCH SIL U VODNÍ PŘEKÁŽKY

I když proti minulosti možnosti vojsk překonávat vodní překážky podstatně vzrostly v důsledku jejich vybavení rychlou plovoucí technikou, vodní toky a zařízení na nich zůstávají vážnou přírodní překážkou na směrech činnosti našich vojsk. Bude proto velmi důležité **omezit, případně vyloučit záporné vlivy**, které má bráněná vodní překážka pro útočící vojska na snížení tempa postupu.

Násilný přechod vodních překážek je **složitým bojovým úkolem**, který od velitelů a stábů vyžaduje velké umění v organizaci boje, řešení celého komplexu úkolů a opatření jeho všestranného zabezpečení a dovedného velení vojskům, vysoké morálně politické a psychologické kvality, bojovou cvičenost vojáků, rozhodnost a vytrvalost v dosahování stanovených cílů.

Základním způsobem uskutečnění násilného přechodu vodní překážky je její **překonání z chodu, po přípravě** provedené **ještě před příchodem** divize k vodní překážce. Splnění tohoto úkolu je tudíž nedílnou součástí bojového úkolu divize za útoku, přičemž jeho splnění by nemělo být důvodem ke snížení tempa.

Podstata násilného přechodu z chodu spočívá v **rázném pronikání** vojsk divize k vodní překážce na široké frontě, jejím rychlém překonání po krátké palebné přípravě, rozhodné zteči nepřítelů a neprodleném rozvinutí útoku na protilehlém břehu. Velkou úlohu přitom mají **předsunutá odřady, taktické vzdušné výsadky (úderné výsadekové jednotky) a předvoje**. Výsledků jejich boje využívají hlavní síly divize a pluků, které za postupu k řece ničí odcházejícího nepřítelů a pod ochranou předsunutých odřadů nebo předvojů vycházejí k řece na široké frontě, **aniž by přitom zpravidla měnily svoji bojovou sestavu**.

„Jestliže se násilný přechod vodní překážky z chodu nezdaří anebo vyžaduje-li to situace, provede divize násilný přechod **po rozvinutí hlavních sil u vodní překážky po zkrácené nebo všestranné přípravě**. V tom případě překonávají hlavní síly vodní překážky na **vybraných úsecích z přímého dotyku** s nepřitelem u vodní překážky **nebo po přesunu z hloubky**“ — uvádí Všeob-R-1, čl. 166.

Této problematice budou věnovány články, ve kterých vyjádřím k tomuto způsobu (ne právě jednoduchému) násilného přechodu své názory, jež vycházejí z požadavků Bojového řádu pozemního vojska ČSLA na přípravu a vedení soudobého boje. Vedle všeobecných zásad násilného přechodu divize, která má rozvinuty hlavní síly u vodní překážky, budou řešeny i zvláštnosti organizace boje a vedení násilného přechodu spojeného s útokem z přímého dotyku a po přesunu z hloubky.

K násilnému přechodu po rozvinutí hlavních sil u vodní překážky dochází především tehdy, jestliže **násilný přechod z chodu** byl, a podle mého názoru často i **po opakování, neúspěšný**. Kromě toho také v případech (vyžaduje-li to situace), když charakter vodního toku neumožňuje uskutečňovat násilný přechod z chodu (např. pro velký stav vody, strmé břehy, rozvahněné přístupy apod.) a rovněž při přechodu do útoku z obrany, která využívá vodní tok.

Jestliže při násilném přechodu vodní překážky z chodu je jeho významnou součástí boj o přístupy k ní, pak v tomto případě **buďe jeho obsahem** pouze:

- překonání vodního toku na vybraných úsecích, na široké frontě, překvapivě a rychle,

- rozvíjení úspěchu na protilehlém břehu spolu se ztečí a průlomem jeho obrany do hloubky brigád prvního sledu.

Přitom však **společně všem způsobům zahájení násilného přechodu** bude to, že **soustředování** sil, techniky a materiálu k rozvíjení útoku na protilehlém břehu probíhá **postupně** a závisí na daných možnostech přepravy a organizačních schopnostech velitelů a štábů.

Násilný přechod může provádět divize, která je s nepřitelem v **přímém dotyku** (tj. divize, které se nepodařil přechod z chodu nebo se dosud úspěšně brání), přičemž **výchozí prostor**, ve kterém připravuje i násilný přechod vodní překážky, je jí určován bezprostředně u vodní překážky. Zahájení útoku z přímého dotyku spojeného s násilným přechodem předchází **vždy přeskupení** (když vojska neuspěla z chodu) nebo **vystřídání a přeskupení** (když se divize bránila).

Násilný přechod však může uskutečňovat i **nová divize**, a to na zahájení útoku z **přímého dotyku**, když vystřídala část divize v obraně nebo vojska, která neměla úspěch při násilném přechodu z chodu, byly jí způsobeny značné ztráty a její bojeschopnost byla snížena. Častějším způsobem však pro tuto divizi bude násilný přechod jako součást útoku **po přesunu z hloubky** z výchozího prostoru vzdáleného 20 až 40 km od vodního toku, přičemž vojska, jež jsou v dotyku s nepřitelem, budou tento úkol zabezpečovat a sama budou pokračována.

V těchto případech může být násilný přechod po rozvinutí hlavních sil u vodní překážky **dále členěn** v závislosti na době, která je stanovena na jeho přípravu, a to na násilný přechod po:

- **zkrácené přípravě**, kdy můžeme předpokládat, že na jeho přípravu bude divizi vyčleněno 6 až 8 hodin a pro pluk 4 až 6 hodin; tento způsob přechodu je charakteristický především pro divizi, která **sice neuspěla** při násilném přechodu z chodu, **ale zachovala si dostatek sil k obnově útoku** po potřebném přeskupení (a zpravidla i doplnění municí), nebo pro divizi přisunutou do prvního sledu operační sestavy armády, jež zaujala výchozí prostor, ve kterém se připravuje k násilnému přechodu vodní překážky a k útoku po přesunu z hloubky,

- **všestranné přípravě**, kde časový limit je dán **rozsahem opatření**, která musí být provedena k úplné (tj. úspěšné) přípravě přechodu; k tomuto způsobu násilného přechodu se velitel armády rozhodne obvykle při přechodu do útoku z úspěšné obrany, který bude spojen s časově náročným vystřídáním a přeskupením, nebo tehdy, jestliže charakter vodního toku si vyžadá přijmout **velmi náročná technická, materiální a organizační opatření**.

O volbě způsobu přípravy a zejména o rozsahu přípravných opatření **buďe také rozhodovat** stupeň vybudování nepřátelské obrany, síla a charakter bránícího se nepřítele i terénu na protilehlém břehu, potřebný rozsah přeskupení, bojové zkušenosti velitelů a vojsk divize, její naplněnost, ale také úspěch či neúspěch sousedů, zda došlo ke změně hlavního úderu v rámci armádní útočné operace apod.

Oba způsoby zahájení násilného přechodu při rozvinutí hlavních sil v blízkosti vodní překážky s rozličnou časovou přípravou **mají své výhody a nevýhody**.

● **Násilný přechod po všestranné přípravě:**

- naznačuje, že jeho základní výhodou je **možnost úplné přípravy divize** k tomuto náročnému bojovému úkolu; především umožňuje **přesnější organizaci boje**, zejména přijetí promyšlenějšího rozhodnutí, upřesnění bojového úkolu podřízeným nejnižších stupňů, efektivní využití všech prostředků ničení, podrobnější a do všech variant zpracované organizaci součinnosti, ale i detailně splněné další úkoly přípravy,

- dává větší možnosti k ženinímu budování a úpravě výchozího prostoru (což je zvláště důležité při útoku z přímého dotyku), přičemž vytváří i časový prostor pro masování všech těchto opatření,

- vytváří podmínky pro případný **nácvik** násilného přechodu, jeho některých rozhodujících činností,

- umožňuje **postupně zaujmout** výchozí prostor všemi útvary a jednotkami, a to i při náročném vystřídání či přeskupení,

- umožňuje nadřazeným organizovat účinnou a konkrétní pomoc podřízeným,

- zajišťuje dostatek času pro optickou práci i kontrolní činnost.

Naopak však:

- rozhodujícím záporům je skutečnost, že tyto výhody naší strany jsou i výhodami pro nepřítele, kterému tak **poskytujeme dostatek času** na pečlivou organizaci a další budování obrany na řece i v její hloubce,
- současně má nepřítel daleko více možností zjistit náš útočný **zámysl** a přijmout opatření k jeho zmaření či alespoň odložení, zvláště při přímém dotyku s nepřítelem, kdy jsou vojska divize v dosahu všech jeho prostředků ničení.

● Násilný přechod po zkrácené přípravě:

- nepřítel má jen minimum času na další zdokonalení obrany i na přijetí opatření ke zmaření našeho pokračování v útoku.

Na druhé straně však:

- klade velké požadavky na **organizátorské schopnosti** všech velitelů, jejich iniciativu, aktivitu a samostatnost,
- nevytváří vždy podmínky pro přijetí optimálního **rozhodnutí**,
- nutí velitele k co nejjednoduššímu **přeskupení** jen rozhodujících prvků sestavy,
- neumožňuje **ženiání budování** výchozího prostoru a mnohdy ani jeho zaujetí všemi prvky bojové sestavy do zahájení násilného přechodu, takže některé jednotky (útvary) jsou nuceny přecházet do útoku na nový směr bez přeskupení, zpravidla až v průběhu palebné přípravy násilného přechodu a zteče.

● Násilný přechod z přímého dotyku:

- poskytuje lepší podmínky pro získání potřebných **informací** o vodním toku a přilehlém terénu, jakož i o uspořádání a obsazení obrany nepřítelem,
- organizace boje probíhá v terénu, ve kterém již vojska vedla boj nebo se bránila, proto jej velitelé a štáby mohou bez dalšího hlubšího studia optimálně využít pro své útočné cíle (i divizi, která vystřídala, poskytuje lepší podmínky pro organizaci boje přímo v terénu),
- umožňuje dosáhnout současné zteče.

Nevýhody se projevují v tom, že:

- je **obtížné utajit** přípravu útoku,
- vznikají těžkosti při **ženiání budování** výchozího prostoru a jeho zaujetí,
- zvyšuje se nebezpečí **předčasného prozrazení** připravovaného přechodu do útoku,
- vojska divize, především jednotky prvního sledu, jsou v dosahu všech nepřátelských prostředků ničení, takže mohou utrpět značné **ztráty** ještě do zahájení násilného přechodu.

● Násilný přechod po přesunu z hloubky:

- zabezpečuje do značné míry **utajení**,
- umožňuje **překvapivou** činnost vojsk,
- vytváří předpoklady relativně menší **zranitelnosti** zbraněmi hromadného ničení,
- výrazně **snižuje rozsah ženiání prací** při přípravě výchozího prostoru.

Na druhé straně však vyžaduje:

- zvláště pečlivou a přesnou organizaci **součinnosti** k dosažení současného zahájení násilného přechodu,
- **společlivé ničení** nepřítele jadernými (pokud budou používány) a dalšími prostředky ničení,
- včasné a organizované přiblížení vojsk a jejich **současnou zteč**.

Pro úspěch násilného přechodu po rozvinutí hlavních sil divize u vodní překážky je důležité, aby velitel a jeho štáb přísně dodržovali **zásady**, které tento úspěch jednoznačně podmiňují. K nim lze **zařadit**:

- intenzivní stupňování průzkumových opatření, ve své většině zaměřených na síly a prostředky nepřítele v hloubce jeho obrany; podle potřeby i na doplňkový průzkum vodní překážky, především na okamžité zjištění změn, např. v zatarasování vodního toku, úpravě protilehlých břehů k znemožnění výjezdu techniky, poškození (zničení) hydrotechnických zařízení apod.,
- organizaci spolehlivého **palebného** (popř. i jaderného) **ničení** nepřítele, který brání vodní překážku, což nelze splnit bez předcházející podmínky, tj. přesných a úplných informací o nepříteli a jeho obraně; k tomu je nutné včas vytvořit potřebné uskupení

dělostřelectva a raketového oddílu, využit bojových možností letectva a bojových vrtulníků, dělostřelectva nadřízeného velitele, druhých sledů, vojsk v dotyku i prostředků vyčleněných pro přímou střelbu,

- včasné **předsunutí** samohybných přepravních prostředků k vodní překážce a zřízení přepravišť; spolu s nimi vyvést i jednotky pořádkové, záchranné a vyprošťovací služby, jejichž činnost podrobně a přesně zorganizovat, případně i nacvičit,

- pečlivé **maskování** vojsk ve výchozím prostoru i budovaných přepravištích zejména pomocí dýmu; přitom připravit i věrohodná klamná opatření a řešit demonstrační činnost; použitím **dýmu** je výhodné zabezpečit: utajení všech přípravných opatření pro přechod vodní překážky; oslepení palebných prostředků a pozorovacích stanovišť nepříteli na druhém břehu, zastření stavby mostů, budování přepravišť, prostorů přípravy techniky k brodění a jízdě pod vodou nebo prostorů nasazení (naložení) vojsk na samohybné a plavidlové přepravní prostředky; maskování vlastního násilného přechodu a imitaci klamných přepravišť,

- svědomitou organizací **přesunu** z výchozího prostoru na výchozí čáru k přepravě s promyšleným řešením všech negativních vstupů nepříteli, aby bylo zabezpečeno **současné** zahájení násilného přechodu a v dalším i zteče nepřátelské obrany,

- vytvoření spolehlivé **protivzdušné obrany** vojsk a přepravišť,

- zřízení **průchodů** ve vlastních zátarasech a zátarasech nepříteli na řece a protilehlém břehu,

- překonání vodní překážky **s překvapením, rychle a na široké frontě**, přitom současně takovými silami a prostředky v prvním sledu, které zabezpečí i úspěšnou zteč nepřátelské obrany na druhém břehu a rozvíjení útoku do hloubky jeho obrany,

- včasné zabezpečení **narůstání úderu** na druhém břehu a **soustředění** úsilí hlavních sil divize k úspěšnému dokončení průlomu nepřátelské obrany a ke splnění úkolu dne,

- udržování u vojáků **útočného nadšení** a jejich mobilizování k rozhodnému zničení nepříteli, který brání vodní překážku, a k rozvíjení útoku na protilehlém břehu ve vysokém tempu.

Prvořadý význam pro úspěch násilného přechodu po rozvinutí hlavních sil u vodní překážky má jeho **utajení**. Proto je násilný přechod a útok po **přesunu z hloubky** zahajován často v noci; při násilném přechodu po **zkrácené přípravě** z přímého dotyku je zahajován ihned po ukončení nejnútnejší přípravy, tj. **ve dne i v noci**. Důležitým časovým limitem bude schopnost štábu divize získat dostatek **zpráv** o řece i nepříteli, jako rozhodujícím podkladem pro organizaci účinného palebného ničení nepříteli.

Zkušenosti potvrzují, že v případech, kdy přední okraj nepřátelské obrany probíhá dále od řeky a na břehu je jen bojové zajištění, je výhodné zahájit násilný přechod s překvapením v noci nebo s rozedněním a často i **bez palebné přípravy**. V případě, že přední okraj nepřátelské obrany bude probíhat v blízkosti řeky, bude naopak výhodnější zahájit násilný přechod **ve dne až po spolehlivém umlčení obrany** všemi prostředky ničení.

Pro přechod vodního toku jsou nejvýhodnější **úseky**:

- **ohbí řeky**, která jsou vytočená směrem k útočníkovi, neboť tím mu umožňují vedení boční a křížové palby,

- **s brody** (na mělkých tocích) a **místy** vhodnými pro mostová přepraviště; nejvhodnější jsou nejužší místa, protože na nich je malá potřeba přepravních prostředků,

- **místo pro organizaci přívozových přepravišť** (nakládání a vykládání břemen), a to na středních a širokých vodních překážkách,

- **s převýšeným přilehlým břehem**, které zabezpečují dobré pozorování a vedení palby do hloubky nepřátelské obrany,

- na nichž je dostatek vhodných míst **pro spuštění (vjezd)** přepravních prostředků na vodu (výjezd z vody) a jež umožňují naložování a vyloďování vojsk (na velkých vodních překážkách),

- s dostatečným množstvím vhodných míst **pro skryté rozmístění** vojsk, jejich přípravu a uskutečnění násilného přechodu,

- se skrytými přístupy **s dostatkem cest** z hloubky vlastní sestavy, které umožňují utajit přesuny vojsk až k přepravištím, podél řeky a na protilehlém břehu.

Přitom je třeba mít neustále na zřeteli, že zřízená přepraviště jsou velmi **zranitelná** prostředky ničení nepříteli, a tím neustále hrozí nebezpečí **dočasného přerušení přepravy** vojsk a rozdělení jejich bojové sestavy (za a před řekou).

Zatímco při násilném přechodu z chodu určuje příslušný velitel úseky násilného přechodu a přepraviště především podle mapy a upřesňuje je na základě výsledků průzkumu, pak při rozvinutí hlavních sil divize u vodní překážky jsou pro určení úseků

násilného přechodu vedle mapy a zpráv průzkumu rozhodující **osobní rekognoskace** velitele a funkcionářů štábu divize a v některých případech i návrhy velitelů útvarů, které jsou s nepřítelem v přímém dotyku. Přitom je nutné předpokládat, že nejvýhodnější úseky vodního toku pro násilný přechod budou silně bráněny nepřítelem.

Úsek násilného přechodu určuje **zpravidla divizi velitel armády**, i když v některých případech jej ve svém útočném pásmu vybírá velitel divize sám. Jeho šířka je závislá na rázu vodní překážky, na množství přepravních prostředků a na možnostech palebného ničení nepřítele. **Za příznivých podmínek může být totožný s útočným pásmem divize.**

Obvykle zahrnuje **divizní přepraviště, tři (výjimečně dva) úseky** násilného přechodu pluků prvního sledu, v nichž jsou zřizována hlavní a záložní plavidlová, přívozová a mostová přepraviště a podle situace a možností i podvodní přepraviště pro tanky. Na mělkých vodních překážkách s únosným dnem je možné zřizovat brodová přepraviště. **Počet a druhy přepravišť určuje na základě návrhu náčelníka ženijní služby velitel divize.**

K oklamání nepřítele mohou být podle rozhodnutí velitele divize zřizována klamná přepraviště.

Klamné přívozové přepraviště lze zřídit z několika klamných míst odplutí a přistání a ze soulodí zhotovených z výpomocného materiálu. Část těchto soulodí však musí být na vodě pohyblivá a všechny makety je zapotřebí doplnit koutovými odrážeci.

Klamné mostové přepraviště je rovněž možné zřizovat z výpomocného materiálu a je žádoucí, aby bylo hodnověrné, včetně opatření k utajení provozu jako na skutečném přepravišti. K utajení mostového přepraviště mohou být na vodní překážce zřízeny plošné protiradiolokační masky a jiná opatření, např. taková, která znázorňují část zničeného mostu.

S budováním klamných přepravišť musí být současně řešen jak provoz na nich, tak i přesuny techniky k nim.

K tomu, aby byl násilný přechod organizovaný, je nutné **určit** výchozí čáru k přepravě, prostory nasednutí (naložení) na plavidlové přepravní prostředky, prostory utěsnění tanků a výchozí (vyčkávací) prostor pro motostřelecký (tankový) pluk druhého sledu nebo ve vševojskové záloze. I když Bojový řád pozemního vojska ČSLA stanoví pro tyto prostory (čáry) možné vzdálenosti od okraje vodní překážky, musí pro velitele divize především platit, že je bude určovat s ohledem na možnosti působení nepřátelských palebných prostředků, ale přitom co nejbliže k běhu vodní překážky, ve skrytých místech; v žádném případě nesmí dovolit nahromadění jednotek, bojové a přepravní techniky.

V závislosti na organizaci a vybavení vojsk plovoucí bojovou technikou je nutné při násilném přechodu vodních překážek, které nelze překonat broděním, zabezpečit (v rámci divize) přepravu **70 až 80 % bojové a dopravní techniky na přepravištích zřízených z přepravních prostředků ženijního vojska.**

Výchozí prostory je zapotřebí určovat a budovat (upravovat) podle zásad platných pro útok z přímého dotyku nebo po přesunu z hloubky.

Ve výchozím prostoru pro přípravu útoku z přímého dotyku, který je zahajován násilným přechodem vodní překážky, **jsou navíc budována a připravována opatření** specifická pro násilný přechod. Jde zejména o:

- údržbu cest k zabezpečení přesunu na jednotlivá přepraviště i k manévru směrem k vodní překážce a podél ní,
- skrytá místa v blízkosti jednotek, které je mají využít, vytyčování a úpravu prostorů nasednutí (naložení) na samohybné plavidlové prostředky (např. PTS 10) a prostory utěsnění tanků,
- prostory rozmístění přepravních prostředků, prostory soustředění; např. pro zřizování soulodí vojsk prvních sledů jsou tyto prostory určovány v jejich výchozích prostorech ve vzdálenosti 1—3 km a pro zřizování mostových přepravišť ve vzdálenosti 4 až 6 km od vodní překážky, jako součást výchozího prostoru pluků prvního sledu,
- přehrazování ženijními zátarasy a o přípravu čar zaminování pro pohyblivé odřady zatarasovací na předpokládaných směrech útoků nepřítele.

Ve výchozím prostoru při útoku po přesunu z hloubky není nutné přijímat mimořádná opatření.

Zvláštnosti bojové sestavy při násilném přechodu po rozvinutí u vodní překážky je, že velitel divize nebude vysílat předsunuté odřady ani vysazovat taktický vzdušný výsadek bezprostředně na řeku, tak jak je povinován při násilném přechodu z chodu. Oba

prvky bojové sestavy, především však taktický vzdušný výsadek, mohou být použity již za řekou k zabezpečení úspěchu průlomu obrany nepřítelů a k rozvíjení úspěchu vojsk divize na protilehlém břehu. **Výjimkou** bude násilný přechod **velkých vodních překážek** (přehrad, zatopených prostorů), při kterém se zpravidla organizuje vyslání předstupu tohoto odřadu, jenž může plnit úkol samostatně nebo v součinnosti se silami říčního loďstva.

Bojová sestava divize **musí zabezpečovat** rychlé a organizované překonávání vodního toku na široké frontě a úspěšné rozvíjení útoku do hloubky obrany nepřítelů bez podstatného snížení tempa útoku.

Učlenění bojové sestavy bude zpravidla závislé na:

— zámyslu velitele divize pro vedení boje na protilehlém břehu, především na **sladění úseků násilného přechodu pluku a úseku průlomu divize** (výhodné úseky přechodu vodní překážky nemusí být totíž — a domnívám se, že se dá tvrdit, že většinou nebudou — vhodnými směry prolamování nepřátelské obrany),

— **stupni zničení nepřítelů** těmi prostředky ničení, kterými je veden boj,

— **množství pontonových a přepravních výsadekových prostředků,**

— **možnostech přepravy tanků** na podvodních přepravištích nebo brodem.

Bojová sestava divize může být členěna **do dvou nebo jen jednoho sledu.**

Členění bojové sestavy **do dvou sledů** snižuje potřebu přepravních prostředků. Kromě toho poskytuje výhodnější podmínky k provedení manévru jednotkami a útvary i přepravními prostředky, jakož i narůstání síly úderu na protilehlém břehu. Taková sestava bude vhodná např. na širokých řekách, přehradách, zatopených prostorech.

Učlenění bojové sestavy **do jednoho sledu** má své přednosti v tom, že široká sestava útvarů divize uspořádaných do jednoho sledu umožňuje uskutečnění násilného přechodu **na široké frontě**, což vede k rozptýlení úsilí nepřítelů v obraně na více směrů a zkracuje dobu trvání přepravy.

Naopak, nedostatkem tohoto uspořádání sestavy jsou **omezené možnosti k narůstání síly úderu i k soustředění úsilí** na potřebném směru na protilehlém břehu v průběhu průlomu. Současně je zapotřebí větší množství přepravních prostředků. Taková sestava bude vhodná v případech, kdy obrana nepřítelů bude málo hluboká nebo bude spolehlivě ničena a umlčována prostředky ničení do celé její hloubky.

Vybavenost vojsk značným počtem přepravních prostředků a obojživelné techniky zabezpečuje vysoké tempo násilného přechodu, dovoluje maximálně zkrátit dobu přepravy jednotek. Např. podle zkušeností ze cvičení vojsk NATO představuje celková doba násilného přechodu vodní překážky střední šířky pro prapor, který působí jako předstunutý odřad, 1 až 1,5 hodiny, pro pluk prvního sledu 2 až 3 hodiny a pro divizi 5 až 6 hodin. (Taktika, Naše vojsko, 1987, s. 130). A jak potvrzují výsledky cvičení, spojených s násilným přechodem vodních překážek našich vojsk, rozhodně za těmito normami nezaostáváme.

Méně času — a o jeho získání nám především jde — však vždy potřebují ti velitelé, kteří tuto problematiku hluboce zvládli, ty štáby, které dovedou násilný přechod umně zorganizovat a zabezpečit, a ta vojska, která jsou pro splnění tohoto úkolu dobře vyvíjena.

(Pokračování v příštím čísle)